

Nie używaj wykluczającego czy krzywdzącego języka.
Nie wszystkie ciała są takie same!

Unikaj zwrotów takich jak „normalna” dziewczyna lub „normalny” chłopiec lub stwierdzeń typu „normalni chłopcy oddają moc na stojąco”. Jeśli jestem chłopcem, który oddaje moc siedząc, poczuje, że uważasz mnie za nienormalnego.

Unikaj przestarzałych terminów, takich jak „osoba interseksualna” lub „hermafrodytyzm”. Zamiast tego mów: osoba ze zróżnicowanymi cechami płciowymi lub interplciowość.

Unikaj uogólnień. Nie mów, że wszyscy chłopcy mają chromosomy XY. Zamiast tego powiedz, że większość chłopców ma chromosomy XY.

**„Nie chcę, aby inne dzieci interplciowe
czuły się, jakby nie istniały”.**

**„Moje ciało nie jest powodem do wstydu i nie będę
już dłużej ukrywać tego, kim jestem”.**

„Wyszedłem z zajęć biologii płacząc”.

**„Usłyszałam, żebym nie wchodziła już do szatni dziewczyn
po tym, jak powiedziałam im, że jestem
interplciowa”.**

**„Nie zakładaj, że wiesz więcej o moim ciele
niż ja”.**

Niniejsza broszura została stworzona przez młode osoby interplciowe i organizację [Interact](#) w USA, a następnie, po konsultacjach z osobami interplciowymi w Polsce, zaadoptowana do potrzeb polskiej społeczności.

Staraj się nie określać kogoś mianem „genetycznie mężczyzna” lub „genetycznie kobieta” na podstawie ich chromosomów. Płeć determinuje znacznie więcej czynników niż tylko chromosomy!

Zamiast terminów takich jak „stawanie się kobietą” lub „stawanie się mężczyzną”, po prostu nazwij zmiany tym, czym one są, np. „pojawienie się owłosienie ciała” lub „rozwój piersi” czy po prostu „dojrzewanie płciowe”.

Naucz się unikać robienia założeń na podstawie widocznych cech płciowych danej osoby. Na przykład, nie zakładaj, że ktoś o „kobiecy” wyglądzie miesiączkuje.

Unikaj języka specyficznego dla płci w kontekście dojrzewania i rozwoju ciała. Na przykład: zamiast „produkty do higieny kobiecej”, powiedz „produkty menstruacyjne.” Niektóre „męsko” wyglądające osoby interplciowe, mają miesiączki.

Jeśli ktoś podzieli się z tobą informacją o tym, że jest osobą interplciową, docień zaufanie, którym cię obdarzył. Zapytaj, jak chce być traktowana_y i jak możesz ją_jego wspierać.

Jeśli czegoś nie rozumiesz, powiedz: „Jeszcze nie wszystko do końca rozumiem, ale chcę się uczyć, aby móc cię wspierać”.

Nie okazuj zaskoczenia czy zdziwienia i pohamuj swoją ciekawość. Zastanów się, w jaki sposób zadawane przez ciebie pytania mogą tej osobie pomóc.

Nie wywieraj presji na uczniów interplciowych ani nie oczekuj, że będą uczyć innych o interplciowości – o ile nie zgłoszą się na ochotnika. Edukowanie uczniów to twój obowiązek.

Zadbaj o to, aby uczeń nie stał się okazją do nauki bez jego zgody. Nigdy nie zakładaj, że ktoś chce odpowiadać na osobiste pytania.

Jeśli uczeń interplciowy chce dzielić się swoją wiedzą z rówieśnikami, wysłuchaj jego pomysłów i stwórz do tego odpowiednią przestrzeń.

Co chcielibyśmy, aby wiedzieli nasi nauczyciele

Nauczycielki, pedagodzy i opiekunowie odgrywają ważną rolę w życiu młodych ludzi i mogą sprawić, że uczniowie i uczennice poczują się wysłuchani i szanowani takimi, jacy są. Zapewnienie im poczucia bezpieczeństwa i zrozumienia oraz zapobieganie wykluczeniu mogą znacznie przyczynić się do budowania ich poczucia własnej wartości i szczęścia na całe życie.

Interpłciowość to pojęcie parasolowe dotyczące osób przechodzących na świat z ciałem, które nie wpisuje się w społeczne lub medyczne definicje typowych ciał żeńskich bądź męskich. Wrodzona różnorodność cech płciowych może być wieloraka i dotyczyć: wewnętrznych i/lub zewnętrznych narządów płciowych i/lub chromosomów i/lub struktur hormonalnych.

Interpłciowość dotyczy cech fizycznych, tego jak jest zbudowane lub funkcjonuje ciało, nie zaś tożsamości płciowej czy orientacji psychoseksualnej.

Bycie osobą interpłciową różni się od bycia osobą transpłciową. Termin „osoba transpłciowa” odnosi się do człowieka, którego tożsamość płciowa różni się od tej przypisanej po urodzeniu. Natomiast określenie „osoba interpłciowa” dotyczy osoby urodzonej ze zróżnicowanymi cechami płciowymi. Choć niektóre osoby interpłciowe mogą się również identyfikować jako transpłciowe.

Osoby interpłciowe mogą utożsamiać się jako kobiety, mężczyźni lub jako osoby niebinarne czy w inny sposób – dokładnie tak, jak każdy człowiek.

Interpłciowość nie jest wcale taka rzadka! Około 1,7% populacji ludzkiej rodzi się z cechami interpłciowymi. Podobna liczba osób przychodzi na świat z zielonymi oczami!

Cechy interpłciowe nie zawsze są „widoczne”.

Cechy interpłciowe mogą ujawnić się w okresie dojrzewania.

Dzieci interpłciowe są często poddawane operacjom oraz innym interwencjom medycznym w celu dopasowania ich ciała do oczekiwań społecznych odnośnie tego, jak powinno wyglądać typowe ciało dziewczynki czy chłopca. Te zabiegi są wykonywane, nawet jeśli nie ma ku temu żadnych przesłanek zdrowotnych. W dodatku dziecko nie jest w stanie wyrazić samodzielnej zgody i zrozumieć, jakie mogą być konsekwencje tych operacji. Niektórzy zmagają się później ze skutkami tego typu interwencji, np. nawracającymi infekcjami, bólem czy nietrzymaniem moczu, przez całe życie.

Wiele osób interpłciowych przyjmuje leki, np. hormonalne, które wpływają na ich nastrój i samopoczucie.

Wytlumaczenie konieczności wizyt lekarskich lub pobytów w szpitalu może u osób młodych oraz dzieci wywoływać wiele lęków i obaw, co może wpływać na samopoczucie lub wyniki w nauce.

Nigdy nie zakładaj, że wszystkie osoby interpłciowe mają takie same doświadczenia i tak samo je przeżywają.

„Chciałabym, żeby mój nauczyciel wiedział, że interpłciowość i transpłciowość dotyczą innych rzeczy, ale że można być osobą interpłciową i transpłciową jednocześnie”.

„Moje zajęcia z edukacji seksualnej nie przygotowały mnie na taki rodzaj dojrzewania, przez jaki przechodzę. Częściowo wynikało to z tego, że powiedziano nam, jak wygląda dojrzewanie w typowych kategoriach binarnych, a także dlatego, że nigdy nie uczono nas o ciałach interpłciowych.”

„Moja nauczycielka biologii wspomniała o interpłciowości, ale użyła przestarzałego i obraźliwego słowa „hermafrodytyzm” zamiast terminu interpłciowość. Później przeprosiła mnie i poprawiła swoje materiały – naprawdę to doceniam!”

Osoby interpłciowe często zmagają się z poczuciem, że nie są godne miłości, ponieważ edukacja o związkach i intymności je wyklucza.

Lekcje biologii czy edukacja seksualna są często pierwszym miejscem, w którym dowiadujemy się o zdrowiu reprodukcyjnym i ludzkim ciele. Pomijanie interpłciowości w tych rozmowach może spowodować, że młode osoby interpłciowe poczują się wykluczone lub niewidzialne.

Traktowanie interpłciowości jako tabu lub ciekawostki powoduje poczucie utrzymywania tej części naszych doświadczeń w tajemnicy, co może bardzo obciążać psychicznie. Widoczność – świadomość istnienia osób interpłciowych jest ważna nawet dla tych z nas, którzy nie chcą dzielić się z innymi informacjami na temat swoich zróżnicowanych cech płciowych. Dzięki rzetelnej edukacji o interpłciowości my – twoi uczniowie, będziemy czuli się bardziej komfortowo.

Buduj otwartą i wspierającą atmosferę bez oceniania bądź krytykowania.

Informuj uczniów o różnorodności płci, zarówno na poziomie naukowym, jak i kulturowym.

Skorzystaj z dostępnych zasobów, przygotowywanych przez organizacje wspierające osoby interpłciowe oraz walczące o ich prawa, aby edukować siebie i swoich współpracowników.

Wykorzystaj zdobytą wiedzę, aby uczyć innych! To ważne, aby wszyscy – nauczycielki, nauczyciele, pedagodżki, opiekunowie, pracownicy administracyjni i inne osoby w twojej placówce były dobrze poinformowane i świadome.

Wspieraj oraz działaj na rzecz osób interpłciowych również poza szkołą.

Więcej informacji znajdziesz na stronie Fundacji Interakcja www.interakcja.org.pl